

A vidékfejlesztési támogatások elnyerési körülményeinek, valamint gazdasági, társadalmi és kulturális hatásainak vizsgálata Székelyföldön

A kutatócsoport tagjai

Dr. Balla Emese, adjunktus, Sapientia EMTE, Kolozsvári Kar (projektvezető)

Dr. Szöcs Levente, néprajzkutató, Tarisznyás Márton Múzeum, Gyergyószentmiklós

Simon Eszter, hallgató, Sapientia EMTE, Kolozsvári Kar

A kutatás lefolyása

Az Európai Unió 2007–2013-as programozási időszakának lezárulása után lehetőség nyílik a vidékfejlesztési támogatások felhasználásnak, a pályázási aktivitás sikerességének és nehézségeinek, valamint a finanszírozási források hatékonyságának az elemzésére. Kutatócsoportunk az Európai Unió által nyújtott vidékfejlesztési támogatások elnyerési körülményeinek feltárását, valamint gazdasági, társadalmi és kulturális hatásainak vizsgálatát a Székelyföldön tűzte ki célul.

Kutatásunk a magánszférabeli nyertes pályázatok vizsgálatára irányult, tehát első lépésben azokat a pályázókat azonosítottuk, akik a romániai Nemzeti Vidékfejlesztési Terv 2007–2013 alábbi intézkedései keretében jutottak finanszírozási forráshoz: 112. intézkedés: Fiatal mezőgazdasági termelők tevékenységének elindítása, 121. intézkedés: Mezőgazdasági farmok modernizálása, 123. intézkedés: A mezőgazdasági és erdőgazdálkodási termékek hozzáadott értékének növelése, 141. intézkedés: Félig önellátó mezőgazdasági farmok támogatása, 312. intézkedés: Mikrovállalkozások létrehozásának és fejlesztésének a támogatása, 313. intézkedés: Turisztikai tevékenységek ösztönzése. A székelyföldi megyék vidéki lakosságának aránya több, mint ötven százalék, az ország vidéki lakosságának pedig körülbelül a 3 százalékát teszi ki. A fenti intézkedések keretében elnyert támogatások országos értékében a két megye részaránya intézkedésenként plusz-mínusz 1 százalékpontos eltéréssel ugyanekkora arányt képvisel.

34 nyertes pályázóval készítettünk interjút Hargita megyében. Interjúalanyaink elsősorban a pályázási folyamat túlbürokratizált jellegét, az önrész előteremtésének a nehézségét, a nagyobb értékű támogatásoknál az elégséges induló pontszám megszerzésének adminisztratív vagy más jellegű korlátait emelték ki. A sok nehézség ellenére a nagyobb támogatási összegeket elnyerő interjúalanyaink nagyrésze pozitívan áll a pályázatokhoz, pályázna a jövőben is. A kisebb gazdák viszonylag nagy hányada esetén viszont eléggé bizonytalan a további pályázási hajlandóság, ugyanis a kezdeti nehézségek, a programozási időszak kezdetén fellépő bizonytalanságok, tapasztalathiány, valamint a fent említett akadályok sokak kedvét elvették a pályázástól. Pozitív tényként jelenik meg, hogy a pályázati cégek száma, az információforrások elérhetősége megnőtt az elmúlt időszak folyamán, de egyes interjúalanyok szerint ez nem elég a pályázási folyamat hatékonyságának jelentős fokozására: több gazda a nyugati mintának megfelelő szaktanácsadó testület létrejöttét igényelné.

A székelyföldi helyzet megismerése után érdekesnek tartanánk más régiókat is megvizsgálni és összehasonlításokat végezni.